

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **P. L.**, zastoupený Mgr. Jakubem Burgetem, advokátem se sídlem Aloise Krále 2640/10, Prostějov, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, sídlem Na Poříčním právu 1, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 9. 2025, č. j. 34 Ad 5/2025-30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Jakuba Burgeta **se určuje** částkou 10 140 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 (třiceti) dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 1. 2025, č. j. MPSV-2025/25959-923 (dále také jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky v Olomouci (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 11. 12. 2024, č. j. 109253/2024/PRO. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně nepřiznal žalobci doplatek na bydlení od listopadu 2024 a od prosince 2024 mu jej přiznal ve výši 1 000 Kč měsíčně.

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce podal dne 25. 11. 2024 žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení. K sociální a majetkové situaci žalobce bylo zjištěno, že je svobodný, žije a hospodář se synem K. P., nar. X v nájemním městském bytě na adrese R. X, P. Nájemní smlouva na byt je psaná na paní J. P. Žalobce nesdílí s paní J. P. a jejím synem, L. P., společnou domácnost. Žalobce se synem užívají jeden pokoj, dále pak koupelnu a kuchyň užívají společně s J. P. a jejím synem. Na náklady bydlení se podílejí společně rovným dílem. Družka žalobce, D. P., je částečně zbavena svéprávnosti a rodičovských práv a nesdílí s nimi společnou domácnost a nemá na syna stanovené výživné. Žalobce je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání bez nároku na podporu v nezaměstnanosti, v létě 2024 sám ukončil výkon veřejné služby v P., nemá žádné příjmy.

Synovi žalobce je vyplácen přírůvek na dítě a J. P. je příjemcem příspěvku na bydlení. Žalobci je od července 2019 vyplácena dávka pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí ve výši 5 151 Kč měsíčně.

[3] K žádosti žalobce doložil podnájemní smlouvu platnou od 1. 11. 2024 do 31. 10. 2025 a další listiny. Měsíční náklady na bydlení za celý byt činí 6 356 Kč nájemné, 1 500 Kč vodné a stočné, 175 Kč zálohy na ostatní služby spojené s užíváním bytu, 950 Kč záloha na elektřinu a 3 000 Kč záloha na plyn. Žalobce hradí polovinu těchto nákladů.

[4] Správní orgán I. stupně odkázal na § 8 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), podle něhož pro byt, který užívají další osoby, které ale nejsou se žadatelem společně posuzovanými osobami, se určí výše odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob užívajících tentýž byt, jako kdyby byly tyto osoby společně posuzované, a to bez ohledu na to, jestli tyto osoby o dávku žádají.

[5] Podle § 10 zákona o pomoci v hmotné nouzi rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci. Rozhodným obdobím, za které se zjišťují odůvodněné náklady na bydlení v průběhu poskytování opakující se dávky, je pak aktuální kalendářní měsíc, tzn. měsíc, za který dávka náleží. Jelikož byla paní J. P. v měsíci říjnu 2024 vyplácena dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení ve výši 12 664 Kč, v měsíci listopadu 2024 žalobci nárok na doplatek na bydlení nevznikl. V měsíci prosinci 2024 žalobce splnil zákonné podmínky pro nárok na doplatek na bydlení, neboť příjem společně posuzovaných osob, do kterého se započítával příjem žalobce a jeho syna (zvýšený o příspěvek na živobytí), je po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob, a to o 999,73 Kč (zaokrouhлено na 1 000 Kč). Od prosince 2024 byl žalobci přiznán doplatek na bydlení ve výši 1 000 Kč měsíčně.

[6] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu; krajský soud ji v záhlaví specifikovaným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

[7] **Krajský soud** nejprve připomněl, že pro vznik nároku na doplatek na bydlení v systému hmotné nouze musí být kumulativně splněny dva předpoklady. Žadatel o doplatek na bydlení musí být osobou nacházející se v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi a současně musí splňovat podmínky nároku na doplatek na bydlení v § 33 téhož zákona. Dále soud přezkoumal, zda správní orgány postupovaly správně, pokud žalobci nepřiznaly doplatek na bydlení za listopad 2024 proto, že byl v říjnu 2024 J. P. (se kterou měl žalobce uzavřenou podnájemní smlouvu na část společně obývaného bytu ve vlastnictví města P.) vyplácen příspěvek na bydlení ve výši 12 664 Kč.

[8] Pro účely výpočtu doplatku na bydlení je podle § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi rozhodný příspěvek na bydlení vyplácený v měsíci předcházejícím, tedy v říjnu 2024. V důsledku toho nebyly v listopadu 2024 naplněny podmínky § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť příspěvek na bydlení vyplácený v říjnu 2024 převýšil odůvodněné náklady na bydlení. Příjem žalobce a jeho syna (sestavující z přírůvku na dítě ve výši 1 470 Kč

pokračování

a příspěvku na živobytí ve výši 5 151 Kč, tedy celkem 6 621 Kč) tak nebyl nižší než částka jejich živobytí (6 180 Kč). Správní orgány tedy postupovaly v souladu se zákonem a soud proto shledal námitku žalobce nedůvodnou.

[9] K další žalobní argumentaci směřující proti zákonu o pomoci v hmotné nouzi a zákonu o životním a existenčním minimu, které žalobce označil za rozporné s čl. 30 Listiny, krajský soud odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 54/10, a judikaturu Nejvyššího správního soudu. Krajský soud konstatoval, že právo podle čl. 30 odst. 2 Listiny míří primárně na případy, kdy si jednotlivci nejsou sami schopni zajistit ani základní životní podmínky, a tak potřebují pomoc státu. Současně v případě sociální události v podobě hmotné nouze Listina zaručuje pouze pomoc *nezbytnou* k zajištění *základních životních podmínek*; nezaručuje nárok na určitou výši dávky. Žalobce dle názoru soudu brojil primárně nikoli proti výši doplatku na bydlení, ale proti výši dalších dávek (pobírá příspěvek na živobytí od července 2019). K tomu krajský soud uvedl, že stanovení podmínek pro přiznání příspěvku na živobytí i jeho výše je v pravomoci zákonodárce. Konkrétní nárok na pomoc v hmotné nouzi pak nelze dovozovat přímo z čl. 30 odst. 2 Listiny, ale je nutno zohlednit podmínky, které pro jeho uplatnění stanoví zákon. Právo podle čl. 30 odst. 2 Listiny míří primárně na případy, kdy si jednotlivci nejsou sami schopni zajistit ani základní životní podmínky, a tak potřebují pomoc státu. Žalobci toto právo upíráno není, pomoc od státu v podobě příspěvku na živobytí pravidelně dostává a při splnění zákonných podmínek mu byl přiznán i doplatek na bydlení.

[10] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu **kasační stížnost**, v níž odkázal na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[11] Stěžovatel má za to, že žalovaný, potažmo krajský soud, nesprávně posoudil otázku existence podmínek pro doplatek na bydlení dle § 33 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Uvedené ustanovení totiž vymezuje osoby, které na doplatek na bydlení mají nárok: vlastník bytu (město P., které byt ale neužívá) nebo jiná osoba užívající byt na základě jiného právního titulu.

[12] V posuzovaném případě byt užívaly dvě osoby (s dětmi) na základě smlouvy; šlo o J. P. v postavení nájemce a dále o stěžovatele v postavení podnájemce. Jde o dvě rozdílné osoby, které mohou mít nárok na doplatek na bydlení podle § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi nezávisle na sobě. V řízení o doplatku na bydlení stěžovatele nelze započítat příjem J. P.; takový výklad jde proti jazykovému vyjádření zákonodárce, který používá legislativní zkratku „*jiná osoba, která užívá byt*“ v § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi pro vymezení žadatele dle § 33 odst. 1 téhož zákona.

[13] Podle § 33 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi se zohledňuje příjem společně posuzovaných osob; ty jsou definovány primárně v zákoně č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Podle § 4 odst. 1 zákona o existenčním a životním minimu nejsou stěžovatel a J. P. společně posuzované osoby, resp. toto postavení nevyplývá z napadeného rozhodnutí. Tedy ani tímto způsobem nelze započítat příjem J. P. v řízení o doplatku na bydlení stěžovatele. J. P. je pouze tetou stěžovatele a nejde tak o vztah rodiče a dítěte [dle písm. a) § 4 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu], manželů nebo partnerů [dle písm. b)], rodičů a dětí [dle písm. c)], nebo jiných osob společně užívajících byt

trvale spolu uhrazujících náklady na své potřeby [dle písm. d)]. Ustanovení § 8 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi na tento případ nedopadá a nelze J. P. zohledňovat jako společně posuzovanou osobu, resp. nelze podle tohoto ustanovení přičítat její příjem. Dané ustanovení totiž u společně posuzované osoby zohledňuje podíl odůvodněných nákladů na bydlení (srov. § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi), nikoliv příjmy těchto spolužijících osob.

[14] V další části kasační stížnosti stěžovatel namítá nedostatečná skutková zjištění správních orgánů (jak prvostupňového, tak odvolacího), které nezohlednily vzájemný vztah J. P. a stěžovatele; jde sice o vztah rodinný, ale nikoliv o vztah manželů, partnerů či potomků. Neuhrazovali společně náklady na své potřeby ve smyslu § 4 odst. 1 písm. d) zákona o životním a existenčním minimu. Skutečnost, že jde pouze o spolužijící osoby, neodůvodňuje závěr, že jde o společně posuzované osoby. Stěžovatel nebyl poučen o tom, že tuto skutečnost může prokazovat v řízení o doplatku na bydlení, a to v rozporu se základními zásadami správního řízení. Stěžovatel připomíná, že je osobou práva neznalou, svým ekonomickým postavením je slabší stranou vůči správnímu orgánu. K tomu jde o osobu etnicky minoritní, kde roli může sehrávat i nějaká forma diskriminace.

[15] Stěžovatel rovněž namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, neboť není zřejmé, z jakých podkladů a jaké skutečnosti týkající se předchozího postupu správních orgánů krajský soud posuzoval, když to uvádí v bodě 23. napadeného rozhodnutí. Krajský soud (eventuálně i správní orgány v rámci správního řízení předcházejícího soudnímu řízení) se dále nevypořádal s podmínkou § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle níž je nezbytné zkoumat okamžik reálné výplaty příspěvku na bydlení ve smyslu rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 12. 2020, č. j. 41 Ad 4/2020-49. V bodě 31. rozsudku krajský soud pouze poznamenává, že správní orgány pracovaly s „veličinami“, ale již nezkoumá, zda byly dány zákonné podmínky. Tedy kdy reálně došlo k výplatě příspěvku na bydlení (a jaké osobě). Další nejasnost působící nepřezkoumatelnost se objevuje v bodě 32. rozsudku, kde se zohledňuje příjem stěžovatele a jeho syna (tedy osob společně posuzovaných), ale není zřejmé, proč se v bodě 30. posuzuje příjem J. P. a v bodě 32. se posuzuje příjem syna.

[16] Poslední okruh námitek se vztahuje k nesouladu zákonného a ústavního rámce s veřejným zájmem a základními principy demokratického státu. Soudy a správní orgán porušují teleologický výklad čl. 30 Listiny, jehož smyslem je, aby každý občan měl alespoň důstojnou stravu, tj. minimálně 3 jídla denně a nebyl ohrožen pod elementární úroveň zdraví a lidského života. Inflace za poslední roky tak zásadně snížila hodnotu peněz i ve vztahu k základním potravinám, že nelze již přijmout jako ústavně konformní výši dávek. Pokud Nejvyšší správní soud v rámci kontroly ústavnosti shledá protiústavnost aktuální legislativy, tak nechť řízení přeruší a předloží Ústavnímu soudu návrh na zrušení neústavní legislativy.

[17] S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu, jakož i rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[18] **Žalovaný** ke kasační stížnosti uvedl, že argumentace stěžovatele spočívají v tvrzení, že v řízení o doplatku na bydlení byl nesprávně započítán příjem paní J. P. v říjnu 2024 ve výši 12 664 Kč z titulu příspěvku na bydlení. Podle žalovaného se jedná o důvod, který

pokračování

stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl, ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. K vyjasnění situace nicméně žalovaný uvádí, že částka 12 664 Kč byla zohledněna s ohledem na § 33a odst. 5 zákona o hmotné nouzi jakožto příspěvek na bydlení vyplacený na předmětný byt v měsíci říjnu 2024 (výplata na účet byla zúčtována dne 9. 10. 2024), nikoliv jakožto příjem paní P. Započítával se pouze příjem stěžovatele a jeho syna jakožto osoby společně posuzované; paní P. nebyla považována za osobu společně posuzovanou, její příjmy tudíž nebyly brány v potaz. Stěžovatele tak nebylo v tomto směru potřeba poučovat o možném prokazování neexistence společných úhrad na jeho potřeby, rovněž nebyl z jakýchkoliv důvodů diskriminován.

[19] Žalovaný se ztotožňuje se závěry obsaženými v napadeném rozsudku a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřipustnou podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

[20] **Nejvyšší správní soud** nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen ustanoveným advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[21] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. *a priori* zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat, jde-li o otázky, které dosud nebyly řešeny judikaturou, byly řešeny rozdílně, případně vyžadovaly učinit judikaturní odklon, či jde o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se bude jednat především tehdy, pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu nebo pochybil-li hrubě krajský soud v konkrétním případě při výkladu hmotného či procesního práva. Zároveň však platí, že Nejvyšší správní soud není v rámci hodnocení přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

[22] Kasační stížnost **je nepřijatelná**.

[23] Nejvyšší správní soud (NSS) předně konstatuje, že napadený rozsudek beze zbytku splňuje kritéria přezkoumatelnosti (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, či ze dne 10. 12. 2021, č. j. 3 As 366/2019-41). Krajský soud jasně a srozumitelně odkázal jak na relevantní právní úpravu, tak na související judikaturu správních soudů a rovněž vypořádal všechny žalobní námítky. Z napadeného rozsudku je zcela zřejmé, proč žalobu stěžovatele zamítl.

[24] Námitky, které stěžovatel uplatňuje v průběhu celého jak správního, tak soudního řízení, se týkají především aplikace § 8 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi; stěžovatel nesouhlasí s tím, že pro účely doplatku na bydlení byl společně posuzován s J. P., přestože s ní nesdílí společnou domácnost.

[25] Nejvyšší správní soud předepisuje, že skutkově i právně obdobnými případy se již v minulosti zabýval (např. v rozsudku ze dne 16. 9. 2021, č. j. 5 Ads 307/2018-71 nebo ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Ads 334/2017-26; ústavní stížnost proti poslední jmenovanému rozhodnutí Ústavní soud usnesením ze dne 29. 5. 2018, sp. zn. 358/18, odmítl). Ani v nyní posuzované věci neshledal kasační soud důvod od dříve vyřčených názorů se odklánět.

[26] Podle § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi má nárok na doplatek na bydlení vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24); právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.

[27] Podle § 33a odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi se pro účely tohoto zákona bytem rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.

[28] Podle odst. 5 téhož ustanovení lze v případech hodných zvláštního zřetele pro účely tohoto zákona za byt považovat i část bytu, pokud byt splňuje podmínky podle odstavce 1. Pokud v tomto bytě žije více osob, které se pro tyto účely společně neposuzují, určuje se výše odůvodněných nákladů na bydlení za celý byt, a je-li na tento byt těmto osobám poskytován příspěvek na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře, odečte se tento příspěvek od odůvodněných nákladů na bydlení za celý byt, a dále se postupuje podle § 8. Odečte-li se příspěvek na bydlení postupem uvedeným ve větě druhé, platí, že pro účely zjišťování nároku na doplatek na bydlení a jeho výše se tento příspěvek již znovu neodečítá.

[29] Podle § 8 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi pokud užívají byt se žadatelem o dávku nebo příjemcem dávky další osoby, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob užívajících tentýž byt jako kdyby byly tyto osoby společně posuzované, a to bez ohledu na to, jestli tyto osoby o dávku žádají.

[30] Ustanovení § 8 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi tedy vychází z toho, že užívá-li více osob, které nejsou se žadatelem nebo příjemcem dávky společně posuzovanými osobami, jeden byt, jeden jiný než obytný prostor nebo jednu místnost v ubytovacím zařízení, stanovuje se výše odůvodněných nákladů na bydlení stejným poměrem ke všem těmto osobám. Není přitom podstatné, zda tyto osoby, které nejsou se žadatelem nebo příjemcem dávky společně posuzované, o dávku žádají nebo je pobírají. To potvrzuje i odborná literatura, viz Beck, P., Grunerová, I., Pavelková, M. *Zákon o pomoci v hmotné nouzi. Zákon o životním a existenčním minimu. Praktický komentář*. Wolters Kluwer, Praha,

pokračování

2016, komentář k § 8, dostupný v systému ASPI. Pokud žadatel o doplatek na bydlení obývá jen část bytu, v jehož zbylé části bydlí další osoby, je třeba rozpočítat odůvodněné náklady na bydlení za celý byt (dům) poměrně na všechny osoby užívající tento byt (dům) a teprve ve vztahu k této částce posuzovat nárok na dávku. Z důvodové zprávy k zákonu č. 252/2014 Sb., kterým byl tento princip do zákona o hmotné nouzi zakotven, vyplývá, že smyslem uvedeného mechanismu je efektivní vynakládání prostředků ze státního rozpočtu tak, aby nedocházelo k přeplácení nákladů na bydlení v jednom bytě (domě).

[31] Vzhledem k uvedenému a ke znění krajským soudem citovaného § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi (výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení, sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, a částkou, o kterou příjem osoby a společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob), aproboval soud zcela správně postup správních orgánů, které stěžovateli nepřiznaly doplatek na bydlení za listopad 2024 proto, že byl v říjnu 2024 J. P. vyplacen příspěvek na bydlení ve výši 12 664 Kč.

[32] Krajský soud neopomněl, že dle § 10 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi je „aktuálním měsícem“ listopad 2024, neboť tehdy byla podána žádost o dávku. Pro účely výpočtu doplatku na bydlení je však podle § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi rozhodný příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci předcházejícím, tedy v říjnu 2024. Z dikce poukazovaných zákonných ustanovení tak bez jakýchkoliv pochybností vyplývá, že jak správní orgány, tak i krajský soud při určení výše doplatku na bydlení musely nutně vyjít z částky příspěvku na bydlení, který byl J. P. vyplacen v měsíci říjnu 2024, bezprostředně předcházejícímu aktuálnímu kalendářnímu měsíci (listopad 2024).

[33] Výše doplatku na bydlení je rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení, od které se odečítá příspěvek na bydlení, a částkou, o kterou příjem navýšený o příspěvek na živobytí, převyšuje částku živobytí. Od odůvodněných nákladů na bydlení se odečítá příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím měsíci aktuálnímu. Naopak příjem se navyšuje o příspěvek na živobytí, který je vyplacený v aktuálním měsíci. Pokud je s osobou posuzováno v okruhu více osob, počítá se s příjmem všech těchto osob a výše částky živobytí je vyjádřena také za všechny tyto osoby. Na základě uvedeného nebyly v případě stěžovatele v listopadu 2024 naplněny podmínky § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť příspěvek na bydlení vyplacený v říjnu 2024 J. P. převýšil odůvodněné náklady na bydlení. Správní orgány tedy postupovaly v souladu se zákonem.

[34] Stěžovatel žádal o doplatek na bydlení; jedná se o dávku v systému hmotné nouze, jež představuje provedení garance ústavně zaručeného práva (čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) na takovou pomoc státu, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek. Tohoto práva se lze domáhat pouze v mezích zákonů, které čl. 30 odst. 2 Listiny provádějí (čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Nejvyšší správní soud v žádném případě nehodlá bagatelizovat nelehkou finanční situaci stěžovatele, na dávky pomoci v hmotné nouzi je však třeba nahlížet jako na beneficium státu, který si může (při respektování ústavně právních limitů) stanovit podmínky, za kterých je bude vyplácet. NSS je přesvědčen, že v souzené věci bylo vůči stěžovateli postupováno po právu a s ohledem na jednoznačnost znění zákona nelze ani nalézt prostor pro jakékoliv dotváření práva způsobem, který stěžovatel požaduje.

[35] Nejvyšší správní soud uzavírá, že posuzovaná věc se netýká právních otázek dosud neřešených judikaturou kasačního soudu nebo řešených rozdílně; nebyl rovněž shledán důvod učinit judikaturní odklon. Nejvyšší správní soud neshledal žádné zásadní pochybení krajského soudu; ten se svým postupem nijak neodchýlil od ustálené judikatury ani nepochybil při výkladu práva. Za těchto okolností soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s. odmítl.

[36] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy v takovém případě opírá o § 60 odst. 1 a v daném případě rovněž § 60 odst. 2 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, nicméně právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti vůči neúspěšnému stěžovateli mu dle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

[37] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Zástupce stěžovatele, advokát Mgr. Jakub Burget, byl stěžovateli ustanoven usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2025, č. j. 5 Ads 203/2025-15. Nejvyšší správní soud tak přiznal ustanovenému zástupci odměnu ve výši 9 240 Kč za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a v doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 5 a § 7 bodem 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spolu s paušální náhradou hotových výdajů za tyto úkony ve výši 900 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Částka v celkové výši 10 140 Kč bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. března 2026

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu